

סמינר שואה 2012, הווייה חדשה בצל הטראומה

ענת פרקש / מנחה להוראה שנה ג ומרצה למקצועות השחייה - המכללה האקדמית בוינגייט

יצאנו בבוקר אביבי ללהבות חביבה. הסטודנטים שלי, קבוצה קטנה ואיכותית כל כך וכל משפחת ההוראה המורחבת של שנה ג במכללה. יש משהו חביב בלנסוע יחד בהסעה. הזכיר לי את הטיולים הספורים שהצלחתי לשכנע את הורי שיתנו לי לצאת אליהם שכן לילדה אלופה בספורט, אסור היה להתעייף בשמש, את הכח צריך היה לשמור לאימונים, 2 ביום.

תוך כדי כתיבת שורות אלה מתעוררת בי תובנה חדשה על ילדותי.

כבת לשני ניצולי שואה – אולי האליפויות והספורט היו התירוץ? אולי זה היה עוד חלק של הגוננות המופרזת על הדור שאחרי הזוועה???

לפני כמה שנים טובות יצאתי עם כיתתי דאז לסמינר שואה בלוחמי הגטאות. הייתי צעירה מאוד. מנחה צעירה לסטודנטים כמעט בני גילי. מאד צעירה. התמונות והסרטים הציפו אותי והיה לי מאוד קשה לעמוד זקופה ואיתנה בראש כיתתי. קיוויתי שהפעם יהיה לי מעט יותר קל. הרי זה רק חצי יום.... וזה יהיה בטח סיוט קצר - חייבת לעמוד בו - יש לי כיתה מאחורי.. וזה כל כך חשוב!

בדרך ניסיתי להתמקד בפריחה המתפרצת בעוצמתה וצבעיה לאור גשמי הברכה שפקדו אותנו בנדיבות השנה ובשיחה מעניינת עם סטודנט, שהיציאה מהשגרה אפשרה לי ללמוד על עולמו המיוחד מזווית אחרת.

הדרך אל המוזיאון עוברת בשבילי הקיבוץ המתפתלים בין מדשאות מוריקות. כאן כבר ניסיתי להכין עצמי לבאות. חששתי שרגשותיי יציפו אותי שוב.

אני מניחה שמי שיצרו את המוזיאון בגבעת חביבה התלבטו גם בשאלה עד כמה לזעזע על מנת ש"לא נשכך ולא נסלח". גם ברור שכאשר המראות קשים מנשוא, מנגנוני ההגנה שלנו זורקים אותם החוצה מן התודעה או שאנחנו פשוט אוטמים עצמינו מלהכילם - הם מאיימים מדי על קיומנו.

אז מהי דרך ראויה לבנות תודעה הומאנית חיובית בעקבות משהו בלתי ניתן להכלה כמו השואה???

בגבעת חביבה השכילו לעשות זאת.

זה מוזר לי לומר שנהייתי מהיום הזה, אבל כן, נהייתי.

אני חושבת שהסוד בחינוך הוא לחבר את האנשים לרעיונות דרך תכנים רלוונטיים להם כאן ועכשיו. בדיוק כמו שקרה לי שם. היה מדהים!!!!

קודם כל ללמוד על אותן נשים אמיצות וחזקות שהיו דמויות חשובות בהתנגדות ובהצלת שארית הפליטה. הדרך שבה בחרו להציג את האישה היהודייה, עשתה לי טוב. עד אותו יום היו חרוטות בי, כמעט ורק תמונות הזוועה של נשים עירומות על סף של בורות המוות או האמהות השדופות בעלות מבטי האימה מן ההבנה שאין להן במה להאכיל את עולליהן השדופים גם כן. במשפט אחד-פסיביות וחוסר אונים. וכאן, בגבעת חביבה – בתערוכת הנשים במקלט הצנוע והצפוף הזה – נשבה פתאום רוח אחרת. נשים צעירות חדורות מבט אמיץ ולא משתמע לשתי פנים, צעירות (חלקן בנות 16), חזקות וחסונות שנעצו בנו מבטיהן החדים מן הקירות. הייתה אחת שעשתה פוזה למצלמה עם הנשק ממש כמו שאני עשיתי עם ה"גלילון" שלי פעם - כדי לומר: אני אישה ואני חזקה, ואני יכולה הכול ובטח שלא אוותר ללא קרב.... זה עשה לי טוב. זה מתערב לי בדימוי של הידישא מאמה זו, העדינה, שרת הפנים של הבית, הבשלנית, השבירה כל כך בדאגתה המופרזת לילדיה.... האם זו רק אני שנתקעתי במחשבה הזו..?

ואז הגענו לגולת הכותרת מבחינתי כמרצה במכללה לחינוך גופני ולספורט, אלופת ישראל והמכביה שהיא האולימפיאדה היהודית, בת לשני ניצולי שואה ספורטאים.

הספורטאיות והספורטאים היהודים בתקופת השואה.

איזה נושא אוניברסאלי חוצה תרבויות גילאים ומגדרים – ספורט וחינוך גופני.

סרט מדהים על הקופצת לגובה. שחייניות חזקות ויפות מ"הכח" וינה, שחיין מדהים שניצח לפני השואה, שרד את אושוויץ וחזר לצמרת העולמית לאחר ששרד את הזוועה הבלתי נתפשת בעליל של השואה. אגנס קלטי המתעמלת האגדית בעלת 5 מדליות אולימפיות רובן מוזהבות שזכיתי להיות תלמידתה בשנתי הראשונה במכללה, שעד היום בגיל 90 יכולה לתת לכולנו דוגמה על שמירת אורח החיים הספורטיבי – בריאותי שאני כה מאמינה בו, והכדורגלנים... והסייפים והמתאגרפים ושחקני הרוגבי ו... לא זוכרת שמות וזה לא משנה. העיקר שלא רציתי שייגמר. ההרצאה של עמית נתני איש ספורט וחינוך ראוי להערצה הכניסה אותי להווייה ממש אחרת של שואה - מחוסר האונים הקולקטיבי אל סיפורי חיהם של אנשים צעירים, יפים וחדורי יצר חיים. האלופים האמיתיים שלנו !!!

אינני יודעת אם תלמידי הרגישו חוויה מתקנת כמוני. משיחותי איתם ציינו לטובה את היום.